A°. 1843. N°. 225.

ARNHEMSCHE COURANT

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is f 5 in de drie maanden.)

DINGSDAG 14 NOVEMBER.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* [illegible] regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Staatsbankroet.

De minister BEELAERTS VAN BLOKLAND was het, die het eerst dit onheilspellend woord in de vergadering der vertegenwoordiging liet hooren. Eenmaal het ijs gebroken zijnde, heeft het zich in die vergadering, van welke tot dien tijd toe gelukkig ieder zich geschaamd had, dat woord te gebruiken, bij herhaling doen hooren. Het heeft ook daarbuiten gunstige ooren ontmoet; de dagbladpers heeft het aanbevolen, en mannen, welke hunne kennis en betrekking in de maatschappij van iederen zoo blijkbaar onregtmatigen maatregel een afkeer moest geven, hebben het in openbare geschriften als een redmiddel voor den staat durven aanprijzen.

Nog levendig is bij ons de indruk, welken de onvoorzigtigheid van den toenmaligen minister van financiën bij allen maakte. Wat men zich ter naauwernood, en bijna als in eenen droom had voorgesteld, werd nu als eene mogelijkheid beschouwd. Men werd met het denkbeeld vertrouwd, en wat men vroeger als schandelijk en eerloos verworpen zou hebben, deed de gewoonte in eene meer verleidelijke gedaante beschouwen; men trachte zijn geweten in slaap te wiegen door de wenschelijkheid van het doel, dat men zich bij dien maatregel voorstelde. De afschuwelijke leer, dat het doel de middelen wettigt, begon meer en meer invloed te winnen.

Maar hebben zij, die bij het gezigt der lasten, welke het volk zeer zwaar drukken, en daarom in niets dan in een gedeeltelijk staats-bankroet heil zien, wel bedacht, dat zij daardoor de vernietiging van een belangrijk gedeelte van het volksvermogen uitspreken? Begrijpen zij wel, welk eenen geweldigen en nadeeligen schok zij door die vernietiging aan de maatschappij veroorzaken? Zij schijnen te gelooven, dat het hier slechts op een jaarlijksch inkomen van enkele guldens en centen bij enkele vermogende menschen nederkomt, welk verlies de overwinst der overige goederen spoedig herstelt; terwijl zij moesten inzien, dat eene dergelijke handeling eene gewelddadige verbreking na zich sleept der banden, welke de rijke, middel- en geringere klasse vereenigt. Lijdt de rijke en middelklasse een verlies, — in dubbele mate werkt dit op de geringere terug.

Wij spreken niet eens van het aldus vernietigde crediet, hoewel men dit niet zoo ligt, als de aanraders van een gedeeltelijk staats-bankroet schijnen te gelooven, terugwint. Men wane niet, dat de geldschieters de handelwijze van Zweden, hetwelk [illegible] eenmaal de pen door de schuld haalde, vergeten zijn. Wordt het eenmaal gedwongen tot hen zijne toevlugt te nemen, — voor zijne vroegere handelwijze zal het ook dan nog boeten.

Een gedeeltelijk staatsbankroet blijft eene daad van geweld: het is de berooving van wettig verkregen eigendom, waarvoor gewerkt en gezwoegd is. Het is eene berooving, zoo veel te schandelijker als men er zich niet tegen heeft kunnen wapenen en juist door den staat geschiedt, tot wiens hoofdverpligtingen de bescherming en bewaring onzer regten behoort. Bij berooving op den openbaren weg staat ons verdediging open, hebben wij ons van wapenen kunnen voorzien: maar de staat heft, wetende dat geene verdediging mogelijk is.

Reeds zoo ver is het gekomen, dat wij in de dagbladen de vrees voor een staatsbankroet als een regt Hollandsch vooroordeel hebben zien uitmaken. Anderen zijn zoo verre niet durven gaan, maar hebben op den druk onzer belastingen gewezen, hebben er zich op beroepen, dat de helft onzer uitgaven tot betaling der renten onzer schuld moet strekken. Die staat moet veranderd worden, hebben zij gezegd; de toestand des volks eischt dit dringend en het heil des volks is de hoogste wet.

Ja het heil des volks is ongetwijfeld de hoogste wet. Waar algemeen en bijzonder belang met elkander in strijd komen, moet het bijzondere wijken. Het bestuur vergeet dit, wanneer het tegen bezuinigingen opziet, die ongelukkigen kunnen maken. Hard mag die verpligting des ministers hem vallen: — waar het algemeene best op het spel staat is aarzeling miskenning van pligt. Maar nimmer kan het heil des volks daarin gelegen zijn, handelingen te verrigten, met het regt in strijd. Niet straffeloos, overtreedt een staat die eeuwige regelen van regtvaardigheid, welke voor hem niet minder dan voor de individu's verbindend zijn. Nimmer kan het een vooroordeel zijn, aan de stem der regtvaardigheid te hebben gehoorzaamd. Te laat zal het hem gevoelig berouwen die te hebben overtreden. Er is slechts één regt, gelijk slechts ééne waarheid. Staat of individu maken geen verschil. Wat voor den eenen ongeoorloofd is, staat den anderen niet vrij.

Vooral in het staatkundige is het waar, dat de kinderen voor de feilen hunner ouders boeten. Wij dragen de gevolgen der lasten, welke eene even onberadene als zwakke vertegenwoordiging ons heeft laten opleggen en in welker voetstappen de tegenwoordige schijnt te zullen treden, ten einde men haar niet boven gene stelle; doch zwaar en drukkend als die last mag zijn, — wij zeggen met den heer NEDERMEIJER VAN ROSENTHAL, liever de laatste cent opgebragt, dan tot zoo schandelijk een middel de toevlugt genomen.

Buitenlandsche berigten.

EGYPTE.

Alexandria, 16 *oct.* De pacha is bij voortduring te Caïro. Gedurende de geheele week was de aangelegenheid van *Achmet*-pacha van heden het onderwerp der gesprekken. De regering schijnt de zaak nog niet te willen erkennen; maar goed onderrigte personen verzekeren, dat de onder-koning van *Achmet* eenen brief heeft ontvangen, waarbij hij weigert naar Egypte te komen en verklaart, dat hij aan de Porte 800,000 piasters schatting betaalt. De handelwijze der Porte blijft onverklaarbaar. Welke reden kan zij hebben, zoo plotseling dit gedeelte van Opper-Egypte aan *Mehemed-Ali* te ontnemen? Of zou het werkelijk geschied zijn, zoo als men voorwendt, omdat *Mehemed* te oud is, om zulke uitgebreide staten behoorlijk te besturen? Men zegt, dat *Mehemed-Ali* een leger van 40,000 man tegen *Achmet* uitrust. Ook in deze aangelegenheid van Sudan houdt men Engeland niet voor onschuldig. Men weet, dat, toen de onderkoning er van sprak, eenen krijgstogt tegen Kordofan te ondernemen, de Engelsche consul-generaal van zijne regering bevel ontving, zich tegen dit voornemen te verzetten. De voortbrengselen van dit gedeelte van Afrika zijn derhalve voor Egypte geheel verloren; zij zullen eenen anderen uitweg moeten zoeken, en den Engelschen in handen vallen. Men verzekert, dat de onderkoning voornemens geweest is, de prachtige voor den sultan gebouwde stoomboot voor zich te behouden; dezelve is evenwel onlangs naar Konstantinopel gezonden, hoezeer de jongste gebeurtenissen aanleiding hebben gegeven om vele paarlen en brillanten, bij de versiering derzelve, achterwege te laten.

GRIEKENLAND.

Athene, 20 *oct.* De Russische partij laat overal uitstrooijen, dat de koning zich niet meer zal kunnen handhaven, en spoedig het land zal moeten verlaten. De Engelschen en Franschen beschouwen, daarentegen, de stelling des konings als verzekerd, wanneer hij, getrouw aan zijne beloften en aan het volk, een waarlijk constitutionele koning zijn wil. Het verlichtste gedeelte der pers stemt daarmede overeen; en de partij des konings neemt dagelijks toe. Slechts het dagblad *Aeon* (de eeuw) het Russische orgaan, predikt ijverig daartegen, en beweert, dat men slechts ééne nationale vergadering behoeft, terwijl alle andere van de noodzakelijkheid overtuigd zijn van twee Kamers te hebben. Eene commissie is ingesteld, om eene constitutie op te stellen. Men heeft zich de grondwetten van Engeland, Frankrijk, Noord-Amerika en België laten geven. De laatste, die van België, moet de doelmatigste geoordeeld zijn, en zou met eenige wijzigingen als basis worden gesteld.

ITALIË.

Uit Sicilie, 18 *oct.* Voor ongeveer veertien dagen vroegen des nachts eenige bekende roovers in een klooster, in de nabijheid van Palermo, om verblijf, en werden, als naar gewoonte, ontvangen en onthaald. Een der monniken had echter hiervan de overheid van een naburig dorp onderrigt, en spoedig was het klooster door troepen omringd. De roovers zochten eerst te ontkomen, doch toen dit niet gelukken wilde, verdedigden zij zich zoo goed als zij konden, hoewel dit niet lang kon duren, en zij zich spoedig zouden hebben moeten overgeven. Daar brak plotseling in eenen [illegible]schuur en daarnaast gelegen graanbergen, in den rug der belegeraars, brand uit, welke zeer gevaarlijk dreigde te worden; bij de hierdoor ontstane wanorde ontkwamen de dieven. De monnik, die hen verraden had, werd twee dagen later onthoofd gevonden. — Onze troepen worden onophoudelijk, en vooral des nachts, geoefend. Bij eene exercitie in het vuren, bij nacht, en een spiegelgevecht, hadden eenige soldaten zich kogels weten te verschaffen en maakten van deze gelegenheid gebruik, om zich van eenige gehate officieren te bevrijden. Men spreekt van niet minder dan tien; de waarheid blijft echter een geheim.

DUITSCHLAND.

Van de Isar, 8 *nov.* Volgens eenen particulieren brief uit St. Petersburg, van den 30sten october, had de keizer den Beijerschen gezant eene audiëntie verleend, om zijne mededeelingen te vernemen, welke hij op last van zijn hof omtrent de Grieksche aangelegenheid te doen had. Z. M. laakte bij deze gele-

genheid met de nadrukkelijkste bewoordingen de voorvallen van 15 september, en voegde er bij, dat hij reeds bevel had gegeven, niet alleen, dat het aanzien en de waardigheid van koning *Otto* gehandhaafd, maar ook dat hem behoorlijke voldoening ten deel worde.

Van den Main, 7 *nov*. De kerkelijk-staatkundige woelingen in Zwitserland trekken de opmerkzaamheid der mogendheden weder tot zich. Terwijl Oostenrijk vroeger voor de herstelling der kloosters stemde, raadt het thans, nu de zaken zulk eene dreigende wending genomen hebben, tot verzoening en toegevendheid. In gelijken geest tracht Frankrijk eene schikking tot stand te brengen. Deze goede bedoelingen zullen evenwel waarschijnlijk door de kuiperijen der roomsche propaganda verijdeld worden. Wanneer het werkelijk tot eene scheiding van den bond mogt komen, zoo zou de tusschenkomst der mogendheden onvermijdelijk zijn. Dat de katholijken in de hoofdzaak regt hebben, erkent ieder, — maar de wijze op welke zij hiervan partij zoeken te trekken moet door ieder worden gelaakt. (*Köln. Zeit.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 3 *nov*. Wij vernemen, dat onze geliefkoosde komponist *Strauss* het beroep naar St. Petersburg heeft afgeslagen.

— Volgens berigten uit Konstantinopel, is daar aan de Oostenrijksche vlag eene erge beschimping aangedaan. Men was op een Oostenrijksch koopvaardijschip bezig met het lossen der koopwaren. Eene troep gemeen volk stond aan den oever en hoonde het scheepsvolk door allerlei scheldwoorden, tot dat eindelijk de bootsman een der grootste schreeuwers op zijde stiet. Hiermede scheen het sein gegeven tot eene uitbarsting der volkswoede. Het gemeen maakte zich meester van het schip, scheurde de vlag naar beneden, sleepte dezelve door het slijk, en beschimpte ze op de laagste wijze. Deze tijding doet onaangename gewaarwordingen ontstaan. Het lijdt geen twijfel of het Oostenrijksch gezantschap zal voor deze grove beschimping eene schitterende voldoening eischen en verkrijgen; maar het is ergerlijk, dat zoo iets in de hoofdstad zelve geschiedt, en dat de fanatieke Turken, welke het bestaan van hun rijk welligt grootendeels aan de tusschenkomst van Oostenrijk schuldig zijn, zich zulke buitensporigheden veroorloven tegen het zinnebeeld van deszelfs magt, terwijl zij eerst onlangs aan de Franschen voor een soortgelijk vergrijp voldoening moesten geven. (*D. A. Z.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 4 *nov*. Brieven, welke hier gisteren uit St. Petersburg zijn aangekomen, bevestigen niet volkomen het berigt eener terugroeping van den keizerlijken gezant, *Katakazy*, uit Athene; maar herhalen het gerucht, dat de keizer geenszins zijne toestemming zal geven tot den nieuwen regeringsvorm van het jonge koningrijk. Van de andere zijde sprak men in de diplomatische kringen ook veel van een embargo der Grieksche scheepsmagt, welke, hoewel niet officiëel gelast, nogtans voor noodzakelijk werd gehouden, en van eene bewaking der kusten, welke vrij gelijk met eene blokkade zou staan, om de gemeenschap van eenige zich in oproer bevindende provinciën met de Ionische eilanden, wier bewoners reeds sedert lang door eenen geest van misnoegdheid besmet zouden zijn, te verhinderen. Men noemde vooral de bewoners van Tripolitza en Kalamata, benevens de bewoners van verschillende kleinere eilanden der zuidelijke cycladen, welke steeds tot oproer en wanorde geneigd zijn.

Keulen, 9 *nov*. Geheel het zuiden van Europa schijnt over zekere breedte door aardbevingen bezocht te worden. Nu meldt men weder uit Florence, dat den 26sten ll., kort na vier ure des morgens, de inwoners door twee binnen één uur tijds elkander opgevolgd hebbende aardschuddingen met schrik uit den slaap gewekt zijn. Geen van beiden was echter bijzonder sterk, ofschoon de eerste 7 seconden duurde. De beweging was golvend. Gedurende den nacht was de hemel volkomen helder geweest, doch betrok bij de tweede schudding, hoezeer er volkomen windstilte heerschte. In den volgenden nacht, van 25 op 26, bespeurde men weder eene schudding, doch veel zachter dan de vorige. Den volgenden morgen was de lucht met zwarte wolken bedekt en er viel een geweldige plasregen.

ENGELAND.

Londen, 8 *nov*. In de handels-districten begint zich eene nieuwe beweging te openbaren. Het is de heer *Attwood*, voormalig lid van het parlement, die zich aan het hoofd daarvan stelt. De Londensche bladen bevatten het zeer uitgebreide plan van deze nieuwe vereeniging, waarvan de zetel te Birmingham gevestigd is; dezelve heeft den titel aangenomen van *Nationale Unie*. Hare werking zal geheel onafhankelijk zijn van die van de Chartisten, aan welker hoofd de heer *Fergus O'Connor* zich bevindt, van die der radicalen van *Joseph Sturge*, en ook van die der maatschappij, welke door den heer *Cobden* georganiseerd is, tot het verkrijgen van intrekking der graanwetten; maar de doeleinden welke zij zich voorstelt, zijn nagenoeg dezelfde en zij vermeerdert wederom de moeijelijkheden, met welke het Britsche gouvernement te worstelen heeft.

FRANKRIJK.

Parijs, 9 *nov*. De hertog en de hertogin *van Nemours* zijn heden naar Duinkerken vertrokken, om de reis naar Engeland aan te nemen. In de Engelsche Hof-Courant vindt men dit bezoek op de volgende wijze aangekondigd:

»De hertog en hertogin *van Nemours* zullen waarschijnlijk vrijdag of zaturdag (den 10den of 11den) te Londen aankomen. Zij zullen zich dadelijk naar Windsor-Castle bij de koningin en prins *Albert* begeven. Men kan natuurlijk verwachten, dat wij ook gewag zullen maken van de komst in Engeland van een ander aanzienlijk personaadje, wiens beminnelijke hoedanigheden de belangstelling en den eerbied, die men aan zijne hooge geboorte en aan zijne tegenspoeden verschuldigd is, nog verhoogen. Maar de reis van den graaf *van Chambord*, (den hertog *van Bordeaux*) is, zoo wij vermeenen, zonder eenig staatkundig of verder uitzigt ondernomen en wij hebben regtstreeks in last, te verklaren, dat de luisterrijke gastvrijheid van Alton-Towers aan den prins niet anders bewezen zal worden, dan in hoedanigheid van vertegenwoordiger van het doorluchtigste stamhuis der wereld, en van iemand, wiens deugden en eigen karakter den eerbied en de achting verdienen van allen, die hem kennen en tot zijne vriendschap worden toegelaten."

Parijs, 10 *nov*. Men verzekert, dat ons ministerie, door tusschenkomst van lord *Cowley*, eene zeer geruststellende nota van het Londensche kabinet heeft ontvangen betrekkelijk de aanstaande komst van den hertog van *Bourdaux* te Londen. Lord *Aberdeen* verklaart, in naam van al zijns collega's, dat het Britsche gouvernement geene daad van den Franschen pretendent zal gedoogen, welke de zekerheid van het in Frankrijk gevestigde gouvernement zoude kunnen in gevaar stellen.

— Heden ochtend heeft op den Versailler spoorweg (regter oever) tusschen Chaville en Sèvres een vrij ernstig ongeval plaats gegrepen; het wiel van een der rijtuigen geraakte buiten het spoor, waardoor al de navolgende werden medegesleept; gelukkiglijk heeft niemand het leven verloren, maar verscheiden reizigers en eenige geëmploijeerden van den weg werden gekwetst, twee dezer laatste zelfs gevaarlijk.

— Men verzekert, dat men zich in de bureaux van het ministerie bezig houdt met de oprigting van een regeringsblad, uitsluitend bestemd om den hertog *van Nemours* te prijzen. Hetzelve zal bij de opening der aanstaande zitting het licht zien en den naam voeren van *la Régence*.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 10 *nov*. Men verneemt, dat de geruchten, welke in de laatste dagen in omloop geweest zijn, wegens eene aanstaande verandering van ministers, of de spoedige benoeming van eenen vasten minister van financiën, ongegrond zijn.

— De gouverneur van het hertogdom Limburg zal, op zaturdag, 2 december aanstaande, in het hôtel van het gouvernement te Maastricht, in tegenwoordigheid van eenen Nederlandschen en eenen Belgischen commissaris, in het openbaar aanbesteden het leveren en plaatsen van palen, benoodigd op de grenslijn, welke het koningrijk der Nederlanden van dat van Belgie afscheidt. Er zullen vier afzonderlijke aanbestedingen plaats hebben, welke zullen bestaan: 1°. in het leveren van 388 grenspalen van gegoten ijzer; 2°. in het leveren van 356 hardsteenen grenspalen; 3°. in het naar de respectieve plaatsen vervoeren en stellen van 218 ijzeren en 137 steenen palen; en 4°. in het naar de respectieve plaatsen vervoeren en stellen van 170 ijzeren en 219 steenen palen.

WESTINDIE.

Paramaribo, 18 *aug*. Met genoegen vernemen [wij], dat de commissie tot bevordering van het plan [van] kolonisatie, daargesteld door den heer *F. W. Hom[…]mann*, op zaturdag den 12den dezer bijeengekomen [is], en er bij die gelegenheid door twee leden der commissie, die daarmede belast zijn geweest, zijn, over[…] der naar aanleiding van plaats gehad hebbende […]siën, op nieuw geredigeerde statuten der op te rig[…]ten maatschappij van kolonisatie. Deze statuten ga[an] thans bij de overige leden der commissie rond en zul[…]len, binnen zeer korten tijd, ter kennis van belanghebbenden gebragt worden.

Omstandigheden van onderscheiden aard, geheel on[…]afhankelijk van den goeden wil der commissie, hebben haar ten eenenmale belet gehad, hare werkzaamheden welke zij met zoo veel lust en ijver had aanvaard, vroeger te vervolgen; wij wenschen hartelijk, dat [h]aar leden, door aanhoudende gezondheid daartoe in staat gesteld, eene taak mogen voortzetten, van welke […] voorzeker alles goeds verwachten mogen.

Paramaribo, 1 *sept*. De vertaalde inhoud der […]derstaande missive van den gouverneur van Guadeloupe in dank voor den verleenden bijstand van Surinaamsche ingezetenen, wordt, namens den gouverneur-gene[raal], ter kennis gebragt van degenen, die daartoe, heb[ben] bijgedragen.

De gouvernements-[…]

G. S. DE VEER.

Aan Zijne Excellentie den gouverneur-generaal der Nederlandsche West-Indische [be]zittingen.

Basse-terre, 11 juli 184[…]

Mijnheer de gouverneur!

Als leniging van al de rampen, waarmede Guadeloupe op den 8sten febr. ll., overstelpt is geworden, heeft [de] Voorzienigheid haar toegedacht de deelneming van hare naburen, zoo wel Fransche als vreemde, en on[…]der deze laatste bekleeden onze goede vrienden, [de] Hollanders van Suriname, eene eervolle plaats. [Ik] wist ik, want sedert eenen geruimen tijd heb ik [de] goede gevoelens der Nederlansche voor de Fransche [ko]lonisten op hoogen prijs weten te stellen.

De Amerikaansche brik *Derigo*, kapt. *Tucker*, is [te] Point à Pitre aangekomen met hare lading, hout [en] ijzerwaren. In dezen bijstand, die ten deel heeft om [in] onze dringendste behoefte te voorzien, is het ons aan[…]genaam te herkennen de vooruitziende goedheid wel[ke] ten leiddraad heeft gestrekt aan de commissie, bela[st] geweest met de inzameling der bijdragen van uwe b[…] landgenooten. Wil dan ook, mijnheer de gouverneur, de tolk zijn van onze erkentelijkheid jegens de achtenwaardige mannen, die met Uwe Excell. deel hebben genomen aan deze menschlievende daad; en wil tevens met de betuiging van onzen dank, de verzekering aannemen van mijne hooge onderscheiding.

De Luitenant-Admiraal-Gouverneur[…]

COURBEYRE.

Paramaribo, 8 *sept*. Wij vernemen met genoegen dat na opname van de gronden der districten Copp[e]name, Saramacca en Para, het Z. Exc. den [heer] gouverneur-generaal, in overeenstemming met [den] wel-eerw. heer *J. H. Betting*, behaagd heeft de ke[uze] der plaats tot eene proef van kolonisatie met Europeanen te bepalen tot den post Groningen en deszel[fs] omtrek, en dat de noodige bevelen zijn uitgevaardigd om, — behalve andere maatregelen tot bevordering van het plan, — een aantal van 36 koppen slaven [van] 's lands houtvelling ter beschikking te stellen van [voor]genoemden predikant, ten einde, onder de leiding van eenen bekwamen directeur, het terrein bewoonbaar te maken ter opname van de eerst uit te komen vijftig Europesche huisgezinnen.

Wij hopen, dat dit besluit met de beste uitkomst bekroond en het drooge jaargetijde met ijver benuttigd moge worden, om die voorbereidende werkzaamheden te volvoeren, welke de strekking kunnen hebben [om] de plaats der vestiging, aan de eerste behoeften [der] nieuwe kolonisten te doen beantwoorden en hun [de] gelegenheid te verschaffen, om, zonder oponthoud, [den] arbeid aan te vangen, waarvan de beste vru[chten] worden verwacht. Daartoe schenke de Hemel [zijnen] besten zegen!

Regtswezen.

Provinciaal geregtshof van Gelderland.

Zitting van 10 november.

BRANDBRIEVEN.

In de maanden maart, april, mei en juni werden de gemeenten Bemmel en Valburg verontrust door het gerucht, dat er eene bende brandstichters in de buurt rondzwierf, en dat wel ten gevolge van verscheidene brieven, bij sommige ingezetenen ontvangen, inhoudende bevelen om ergens geld neder te leggen met vreesselijke bedreigingen van de have anders in brand te zullen steken. Eindelijk kwam men den regten dader op het spoor, na vele vruchtelooze pogingen daartoe te hebben aangewend en nadat dit leggen van brandbrieven volle [illegible] ongestraft had geduurd. In het laatst der maand juni ontving de heer BOUSQUET, te Bemmel, van eenen onbekenden persoon een' zoodanigen brief, [illegible] ondervraging erkende deze, dat hij dien brief [illegible]gen van eenen boerenknecht, die op een [illegible] aan den Arnhemschen weg stond te werken en hem verzocht had den brief te willen [illegible]. Bij het ingestelde onderzoek bleek het nu, [illegible] aangeduide stuks lands toebehoorde aan den landbouwer GRADUS ROGGEN, onder Oosterhout, en dat [illegible] een zijner beide knechts daar had gewerkt. In het beginne leverde dit onderzoek genoegzame [illegible] op tegen beide die knechts, JAN THIJSSEN en [illegible] NATEROP genoemd, om ze beide voorloopig in hechtenis te nemen; maar bij het voortzetten der procedure en na het hooren van eenige getuigen, werd het duidelijk, dat de laatste geheel onschuldig aan deze misdaad was, niettegenstaande THIJSSEN door ingewikkelde gezegden de schuld op hem trachtte te werpen. Bij het derde verhoor, echter, bekende THIJSSEN, dat hij de schrijver was van de brandbrieven aan den heer BOUSQUET, aan HENDRIK JANSSEN te Valburg en aan PIETER LAURENTIUS te Ressen, terwijl hij ten stelligste ontkende de drie brieven, welke JAN WILLEM [illegible] te Oosterhout ontvangen had, te hebben geschreven. Deskundigen, evenwel, verklaarden, dat er niet alleen veel overeenkomst en weinig verschil bestond tusschen de drie eerstgenoemden onderling, maar zelfs ook tusschen al de brieven te zamen, zoowel door de daarin gebezigde uitdrukkingen — b. v. van geen geteekend geld neer te leggen, geen wacht te houden, niemand iets er van te zeggen, en de bijgevoegde bedreiging van binnen twaalf jaren in asch gelegd te zullen worden enz. — als door den vorm der letters, het papier waarop ze geschreven waren en de wijze van digtmaken. Meer en meer bevestigde zich de schuld des beklaagden, toen verder [illegible] door VROUW ROGGEN, en door eene werkster, [illegible] WOOSSEN, afgeluisterd gesprek tusschen THIJSEN en NATEROP bleek, dat op zekeren avond, toen deze beiden zich alleen in hunne cel bevonden, de twee vrouwen duidelijk gehoord hadden, dat NATEROP tegen THIJSSEN zeide: »Ik wil met zoo een gemeene kerel als gij zijt geen omgang meer hebben, en niet meer te zamen [illegible]. Wat zullen jou arme ouders nu wel zeggen?" Waarop THIJSSEN antwoordde: »Het geval ligt er nu [illegible] toe." In de gevangenis te Nijmegen zelfs [illegible] een' brief aan den heer BOUSQUET en aan [illegible] schrijven, waarin hij dezen beiden weder de vorige bedreigingen, maar in nog sterker termen, herhaalde, en hen verzocht toch een goed woord te willen spreken voor den onschuldig gevangenen THIJSSEN. Deze brieven zijn echter onderschept, en hoewel THIJSSEN ze niet als door hem geschreven erkend heeft, is het genoegzaam gebleken, dat ze van hem afkomstig waren. Het geheele geval bevatte veel duisters, [illegible] een anders stille, brave boeren-jongen er toe kwam om deze misdaad te plegen; of hij het alleen gedaan had, dan wel op aanzetting van anderen, en welke beweegredenen hij had om zijn' kameraad NATEROP te beschuldigen. Ten gevolge van alle bovenvermelde feiten werd nu JAN THIJSSEN beschuldigd van het leggen van brandbrieven met voorwaardelijke bedreigingen, voor welke misdaad de advokaat-generaal DYCKMEESTER tegen hem eischte tentoonstelling en tuchthuisstraf van niet meer dan 15 jaren. Mr. BEIJERS, door den beschuldigde als raadsman gekozen, trachtte te bewijzen, dat *in casu* niet toepasselijk was artikel 436, maar wel artikel 405 van het strafwetboek, waarin gehandeld wordt over opligterijen en bedriegerijen. Na repliek en dupliek is het vonnis in deze zaak bepaald op donderdag den [illegible]

Mengelwerk.

Eene schaking.

1ste HOOFDSTUK. *De keuze van een' bediende.*

In een dier naauwe steegjes, welke tot uitweg dienen aan Leicester-square, bestond eertijds, en bestaat waarschijnlijk nog, een kroeg-koffijhuis, dat voornamelijk bezocht werd door de bedienden buiten dienst: mistress HELPEM, de onderneemster van deze inrigting, had ook reeds daarom eene zeer talrijke klandisie, dewijl men bij haar een nagenoeg onbeperkt krediet vond. Men dronk daar zoo lang men dorst had; met at zoo lang men honger had: men bekwam zelfs een nachtleger als men zeide zonder toevlugt te zijn; en de prijs van deze vertrouwende gastvrijheid werd slechts dan van den huurder en van den verteerder geëischt, wanneer een nieuwe meester jegens hem het ongelijk van den vroegeren herstelde. Mistress HELPEM stelde zich zonder twijfel wel eens aan eenige misrekeningen bloot; zij zag vrij dikwijls dezelfde gezigten terugkeeren, en soms wel voor dat hare schuldenaren het bedrag hunner oude schuld hadden kunnen bijeenbrengen. Natuurlijk maakten die onstandvastige of ongemakkelijke geestjes, die alle heeren en meesters van Londen op de proef zouden genomen hebben, zonder er een' enkelen te vinden, die waardig was door hem gediend te worden, zonder bescheidenheid gebruik van de loopende rekening, die voor hen openstond; maar anderen stelden mistress HELPEM schadeloos, door dat zij haar hunne spaarpenningen toevertrouwden, waarvoor zij hun een' eerlijken intrest betaalde, dewijl zij-zelve bij de week leende. Men beschuldigde haar ook van een te gemakkelijk vertrouwen jegens die weinig naauwgezette lakkeijen, die de goederen hunner meesters verpandden, en die zich door allerlei soort van voordeelen schadeloos stellen voor hun middelmatig loon. In het kort, het ontbrak niet aan lieden, die mistress HELPEM uitmaakten voor woekeraarster, helster, diefegge en andere leelijke hoedanigheden, welke eene minder menschlievende vrouw dan zij was zouden afgeschrikt hebben, om zoo gastvrij en edelmoedig te zijn. Ik ben niet met de taak belast, haar te regtvaardigen; maar welligt kwam deze slechte naam van mistress HELPEM alleenlijk van het slechte gezelschap, dat zij ontving. Het eenige verwijt, dat zij zekerlijk verdiende, was, dat zij steeds volmaakt goede berigten had ten dienste van hare kostgangers; het was zeer onvoorzigtig een' lakkei uit hare hand te ontvangen, zonder van elders narigten over hen te ontvangen.

Onder de leêgloopende knechten, die te vergeefs sedert zes weken wachtende waren, dat er zich eene goede dienst voor hen opdeed, behoorde een jonge Ier, PHELIM O'CONNOR, die als een ware nieuweling te Londen was aangekomen, en dien 12 maanden verblijf in de straten der hoofdstad zeer bedorven hadden; wel is waar had hij er zes van de twaalf bij mistress HELPEM doorgebragt, en ontmoette hij er telken male, dat hij er eene wijkplaats en een bed kwam zoeken, zijnen makker PATRICK, wiens slechte raadgevingen hem, gelijk vele anderen, tot een galgenaars zouden gemaakt hebben, indien PHELIM den moed had gehad ze te volgen. PHELIM was het, zeer ter goede trouw, met PATRICK eens, dat de ondeugd verleidelijk was; dat zelfs sommige wanbedrijven, welke men voor misdaden uitkreet, veel behoorlijks hadden. Hoe jammer dat er wetten, regters en policie waren! PHELIM gevoelde in het geheel geen smaak voor de gevangenis, noch voor de kaak, noch voor de galg: hij bewonderde de stoutmoedigheid van PATRICK; hij maakte zich zonder schroom dronken met het geld, dat PATRICK door de eene of andere behendigheid verkreeg: maar wat hem betrof, terwijl hij altijd hangen bleef tusschen het goed en het kwaad, gelijk HERCULES in de schilderij die hem besluiteloos voorstelt tusschen de deugd en de ondeugd, liet hij zich met veel grootmoedigheid voor bloodaard uitmaken, en bleef juist genoeg eerlijk man, om niet opgehangen te worden.

Op den langen duur zouden echter de slechte voorbeelden en de slechte raadgevingen zonder twijfel een meer wankelbaar geweten dan dat van PHELIM geschokt hebben; hij wachtte slechts op de gelegenheid om ongestraft een gaauwdief te kunnen zijn, om het dan voor goed te zijn even als zijn vriend PATRICK, toen hem eens zijne trage en zwervende wandelingen de kerk van St. Paul deden binnentreden op den dag van ik weet niet welke buitengewone plegtigheid, en het toeval hem niet verre plaatste van een' rijken burger met zijne wederhelft, die te laat gekomen waren, om hunne gereserveerde zitplaatsen te kunnen opeischen, en die als eenvoudige stervelingen tusschen de menigte zaten. PHELIM, die als een knecht zonder dienst uit natuurdrift handelde, zoude vol eerbied voor dit aanzienlijk paar hebben willen uit den weg gaan, maar werd hierin verhinderd door het gedrang; al wat hij doen konde was, om achteraan te blijven en zoo welvoegelijk te zijn als mogelijk was, toen hij zag dat hij zich in zulk goed gezelschap bevond ..... Hij luisterde dus met eene prijzenswaardige oplettendheid naar het geheele eerste gedeelte van eene preek, welke de eerwaardige doctor SOUTHAM, de mode-prediker, dien dag uitsprak; vervolgens, toen hij afgetrokken werd, als een man wien deze verhevene welsprekenheid niet aanging, had PHELIM zoo veel goeden smaak, dat hij niemand hinderde door de bewegingen zijner afgetrokkenheid; hij draaide zijn hoofd slechts in een' zeer engen halven cirkel. Allengs bleef hij zijne oogen zelfs vestigen op den burger, die daar voor hem zat, en aldus merkte hij dat deze, hetzij uit eene snuivers-gewoonte, hetzij uit behoefte om de zenuwachtige klieren die het digtst in de buurt waren van de uitwassen der oplettendheid, te prikkelen, eenige malen eene prachtige gouden snuifdoos uit den zak haalde, met een portret in miniatuur op het deksel. Hij had zich moeten vergenoegen met deze eerlijke bewondering; maar helaas! de slechte raadgevingen van PATRICK droegen reeds vruchten, en hij eindigde met deze doos van een zoo schitterend en zoo goed bewerkt metaal te begeeren; vervolgens werd deze begeerte zoo sterk, zoo onwederstaanbaar, dat toen, na het einde der preek, de bezitter der doos dezelve voor de laatste maal in den zak stak, PHELIM zich liet verleiden, om datgene te doen, hetgeen hij waarschijnlijk PATRICK had zien doen, en hij ontnam ze hem zoo behendig mogelijk. De burger ging inderdaad de kerk uit, zonder argwaan te hebben van deze ontvreemding en PHELIM kwam bij zijne waardin terug, overtuigd dat niemand zijn proefstuk had kunnen zien.

Zoo groot was evenwel de zedigheid van dezen beginnenden gaauwdief, of liever zoo groot was zijne natuurlijke blooheid, dat hij zich bij PATRICK niet durfde beroemen op zijne behendigheid. Weldra bekwam eene zekere ongerustheid de overhand op zijne ijdelheid als behendig man, en toen hij des avonds naar bed ging, kleedde hij zich niet uit, als het ware, om, in geval van nood, gereed te zijn om te vlugten. Hij viel moeijelijk in slaap, en naauwelijks had hij de oogen gesloten, of hij werd met schrik wakker door eene heillooze nachtmerrie: het scheen hem toe, dat eene vijandelijke hand hem sterk vasthield, en dat eene dreigende stem al schreeuwende uitriep: "*stop chief!*" Houd den dief.

Hoe groot was dus zijn schrik, toen hij, de oogen weder openende, inderdaad een man digt bij zijn bed zag, toen hij de hand van dien man op zijn hart voelde, en hem zeer duidelijk hoorde zeggen: "hij is het wel."

— Ik ben verklapt, ontdekt en verloren dacht PHELIM: maar hij onderdrukte den schreeuw, dien hij op het punt was van zich te geven, en gehoorzaamde door zijn stilzwijgen op het teeken van den onbekende, die den wijsvinger op zijne lippen legde. PHELIM was niet in zijne kamer; want mistress HELPEM plaatste natuurlijk hare huurders een weinig digt bij elkander, en hetzelfde bed bevatte er soms verscheidene. PHELIM, verontrust door hem, die hem aldus in zijn' slaap kwam storen, stond op en volgde hem zonder te weten waarheen hij hem zoude brengen. Zij klommen af naar de algemeene kamer waar mistress HELPEM zich nog bevond, die, als eene zeer bezige huishoudster, altijd later dan hare huurders naar bed ging. »Ik heb mij niet bedrogen, zeide de onbekende tot de waardin, en dit is, niet waar, de heer, dien gij PHELIM O'CONNOR noemt?

— Dat is zijn naam, hernam mistress HELPEM.

— Welnu, mistress HELPEM, wees zoo goed om ons een oogenblik alleen te laten, ik twijfel er geenszins aan, of wij zullen het weldra eens zijn.

— Van harte gaarne, hernam de waardin, die heenging om het gesprek onder vier oogen niet te storen.

— PHELIM O'CONNOR, zeide de vreemde, toen zij alleen waren, kent gij mij?

— Neen, mijnheer, antwoordde PHELIM bevende.

— Is dit de eerste maal, dat gij mij ziet?

— Ik geloof het wel, hernam PHELIM.

— Dat is te zeggen dat gij mij nooit hebt opgemerkt; want het is niet de eerste maal dat ik u zie; gisteren onder anderen, zoo gij toen uw hoofd had opgebeurd naar de galerijen der St. Pauls kerk, zoudt gij mij daar hebben kunnen zien, PHELIM O' CONNOR.

PHELIM voelde zijne huivering verdubbelen, en de vreemde vervolgde:

— Gij zoudt mij hebben kunnen zien en opgemerkt hebben, dat ik het oog had op de groep, waarvan gij een gedeelte uitmaakte. Kent gij de personen die voor u zaten?

— Neen, antwoordde PHELIM.

— Ik vermoedde het, vervolgde de vreemde; welnu, het was de alderman SPENCER en zijne jonge VROUW; de alderman SPENCER is de rijkste koopman uit de city; een reeder, die den Oceaan en de Middelandsche zee met zijne schepen bedekt; de vijand van sluikhandel en van allen smokkelhandel; een streng handelaar, die zijne scheepskapiteins het bevel geeft hunne schepen liever te laten zinken dan zich aan eenen zeeroover over te geven. Gij kunt dus wel denken, dat deze stedelijke overheidspersoon, met zulke grondbeginselen, zeer streng vonnis velt over de kleine dieven en de kleine opligters, die men voor zijne regtbank daagt....

— Nu ben ik er, dacht PHELIM.

— De alderman SPENCER, zeide de vreemde — nadat hij eene poos gezwegen had, alsof hij PHELIM den tijd wilde laten voor eene overdenking en om ernstig over zijn gedrag na te denken — de alderman SPENCER heeft op dit oogenblik eenen kamerdienaar noodig. PHELIM, men verdient bij hem slechts 25 pond sterling (300 gulden) aan vast loon; maar er zijn eenige kleine voordeeltjes, die de som verdubbelen voor elken trouwen dienaar. Ik denk niet, dat gij dwaas genoeg zult zijn, om eene zoodanige dienst te weigeren, en ik sta er op, om ze u te bezorgen door middel van behoorlijke certificaten. Belooft gij mij, dat gij een eerlijke, naauwkeurige, ijverige, werkzame, onderworpen, dankbare en toegenegene knecht zult zijn?"

PHELIM veegde, niettegenstaande zijn' schrik, zich de oogen uit, niet wetende of hij niet in een' anderen droom gevallen was, in plaats van wakker te worden: toen verbeeldde hij te doen te hebben met een dier goedgeluimde *constables*, die gaarne de moeijelijke bezigheden der policie vervrolijken. Hij antwoordde niet, en vergenoegde zich met een' treurigen glimlach den man aan te zien, die hem aldus lagchende het touw om den hals deed.

— Wat! gij weigert, meester PHELIM! zeide de man, die met hem sprak; pas op, dit is ernstig; het komt er voor u op aan te kiezen tusschen de galg en de dienst, welke ik u aanbied..

— Ik neem het aan, antwoordde PHELIM ditmaal, met de uitspraak van een man, die zich onderwierp aan deze wreede scherts.

— Zeer wel: hier hebt gij uw handgeld, den godspenning die u verbindt; gij zijt niet meer vrij, zeide de vreemde, terwijl hij eene guinje in PHELIMS hand stopte. Ziehier mijn adres. Kom morgen om 10 ure bij mij, wij zullen deze zaak te zamen schikken. Gij hebt hier waarschijnlijk schulden. Maak er u niet ongerust over, zoo gij er in toestemt om als een wijs man de eerlijke, naauwkeurige, ijverige, werkzame, onderworpene, *dankbare* en *toegenegene* knecht te zijn, zoo als ik noodig heb voor den alderman SPENCER. Ik belast mij met uwe schulden, even zoo als ik mij met uw geluk zal belasten zoo de alderman en ik tevreden over u zijn: dit is beter, dan om veroordeeld te worden tot deportatie of tot de galg, niet waar?... Daar valt mij in, *men zegt*, PHELIM, dat gij eene schoone gouden snuifdoos gevonden hebt. De alderman SPENCER heeft de zijne verloren: waarschijnlijk zal hij door aanplak-biljetten en advertentiën in de dagbladen eene fatsoenlijke belooning beloven aan dengene, die ze hem terugbrengt. Ik hoop, dat, zoo het die was, welke gij *gevonden* hebt, gij wel de kieschheid zult hebben dezelve voor niet aan uw' meester terug te geven: dit zal reeds een bewijs van eerlijkheid zijn, dat beter is dan onze certificaten.

— Hier is zij, zeide PHELIM, terwijl hij ze uit den zak haalde. De vreemde nam ze, en bekeek ze een oogenblik. Het is wel de snuifdoos van den alderman, zeide hij; en dit miniatuur-portret, dat het deksel versiert, is het afbeeldsel zijner vrouw. Welk een bekoorlijk hoofd, PHELIM, welk een geluk hebt gij om eene zoo schoone vrouw te dienen. Tot morgen, mijn jongen; ga weer naar boven en naar bed: ik wensch u een' beteren droom toe, dan dien ik straks afgebroken heb."

De vreemde schelde. Mistress HELPEM verscheen. »Mistress HELPEM, zeide hij tot haar, ik dank u, dat gij mij dezen braven bediende bezorgd hebt: wij zijn het geheel en al eens; ik zal hem bij een' vriend plaatsen zoo ik hem niet voor mij-zelven houde. Vaarwel en goeden avond."

Mistress HELPEM vergezelde den vreemde tot aan de deur, en vond, toen zij de kamer weder binnentrad, PHELIM O'CONNOR nog geheel verstomd.

»Welnu, PHELIM, wat scheelt er aan? Staat het u niet bijzonder goed aan, om een' man als den heer DE LASERRE te bevallen?

— Hoe noemt gij hem? vroeg PHELIM.

— DE LASERRE. Hij is een Franschman, maar die het Engelsch spreekt als een Engelschman, zoo als ik hoop. Hij heeft eene wonderlijke manier om zijne lieden uit te kiezen, niet waar? Men heeft sedert lang gezegd, dat een goed gezigt beter is dan alle aanbevelingsbrieven; hij denkt er ook zoo over; maar volgens hem vertoont zich het aangezigt van eenen mensch in den slaap zonder geveinsdheid, met deszelfe gewoonlijke uitdrukking; en als hij hier een' bediende komt zoeken, verzoekt hij mij, om hem te mogen overvallen, zoo als hij u straks overvallen is, zonder zich op te houden met hetgeen iemand hem welligt reeds in uw voordeel gezegd had.

— En deze mijnheer DE LASERRE, vroeg PHELIM nog, kende mij dus, voor dat hij met mij sprak?

— Hij had u, denk ik, hier gezien; want hij komt hier soms, maar altijd des nachts en door de beweegreden, die ik u zeide.

— En zijn stand?

— Hij is een rijk man, die in zeedienst is geweest.

— Hij is dus geen policie-beambte?

— Schertst gij, PHELIM? Mijnheer DE LASERRE? Wel, mijn jongen, wensch u-zelven geluk, en maak het u niet moeijelijk met een man als hij! In uwe plaats, zoude ik alles aannemen, wat mijnheer DE LASERRE u voorstelt,... wat het ook moge zijn. Het is een man, die lange handen heeft, ziet gij, misschien een weinig zonderling, maar met wien gij openhartig moet omgaan; want als gij hem bedriegt, zal hij u ook bedriegen, en hij weet er meer van dan gij."

(*Vervolg hierna.*)

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 13 Nov. 3 El 4 Palm 6 Duim; gew. 40 duim;

Beursberigt.

Effecten-societeit, *ten half 5 ure*.

Zondag, 12 November.

Integralen $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$. Dito
$100\frac{3}{16}$. Ardoins $20\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$,
bepaalde $18\frac{1}{16}$, $\frac{5}{16}$. Dito Coupons $20\frac{1}{2}$,
$30\frac{1}{2}$. Portug. 44, $43\frac{7}{8}$. Peruanen $15\frac{1}{8}$,
bepaalde Bl. Grieken 9. Amerikaansche Bank-A

De stemming in Integralen was heden bij
affaire iets minder vast.

De lager afkomende koersen der Ardoins
werpen hebben hier ook zeer nadeelig op
gewerkt. De omzettingen in Enkelde en
Stukken was vrij belangrijk. Peruanen hebben
den beter afkomenden koers van Londen
derdag $\frac{1}{2}$ pCt. sedert gisteren verbeterd.

NB. Gisteren zijn Onbepaalde Ardoins
verhandeld.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boe